

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT

1 1 3

Kommunen v/Bygningssjefen

REF.

VÅR REF.

03/67-52 LL

DATO

17.02.04

**Idrettshaller og andre større haller. Grunnlag for å frykte mangler ved bæreevne og brannsik-
kerhet.**

Vi er gjennom ulykker og undersøkelser blitt kjent med at store norske haller trolig kan ha mang-
ler som kan føre til fare for personer. Dette gjelder først og fremst fare for for liten bæreevne og at
en del haller synes dimensjonert for langt færre personer enn det de brukes til og dermed kan ha
for lav sikkerhet ved brann. Vi kjenner ikke til hvor landets haller er og vi kjenner ikke til hvem
som eier dem. Slik lokalkunnskap antar vi at lokal bygningsmyndighet har. Vi ber derfor byg-
ningsmyndigheten i kommunene om hjelp til å få eierne til å sørge for tilstrekkelig sikkerhet i de
enkelte hallene.

Vi ber om hjelp til å få halleierne kontaktet

Vi ber bygningsmyndigheten i den enkelte kommune ta kontakt med de enkelte halleierene og
gjøre dem oppmerksomme på denne problemstillingen og at dette kan gjelde deres hall. Som eie-
re har de ansvaret for at hallen har tilfredsstillende sikkerhet.
Mange idrettshaller er eiet av kommunene. Det vil sannsynligvis være enkelt å nå frem til de som
ivaretar eierfunksjonene for disse hallene. Andre haller er privateide. Vi regner med at lokalkunn-
skap gjør det rimelig enkelt å nå frem til disse eierne også.

Budskap til halleierne

Konstruksjonsikkerhet. Mange haller er oppført og dimensjonert for for lav snølast. For en rekke
haller er sikkerheten basert på at snø måkes av taket ved store snølaster. En rekke ulykker de se-
nere årene har vist at dimensjonering med for lave snølaster og manglende snømåking hver for
seg og samlet kan føre til ulykker. Vi ber om at halleierene kontrollerer hvilken snølast hallen er
dimensjonert for opp mot den snølast som kan forventes på stedet.

For haller der det forutsettes snømåking ber vi om at halleierne iverksetter tiltak for å sikre at
driftspersonell gjøres kjent med denne forutsetningen og at det utarbeides driftsrutiner for sikker
snømåking. For ytterligere bakgrunnsinformasjon vises også til melding HO-1/2001 *Råd om snø på
tak*. Den er tilgjengelig på www.be.no.

Vi advarer særlig mot haller der faktisk snølast må forventes økt fordi det er gjort bygningsmessi-
ge endringer på hallen. Eksempel på dette er der glatt duk er byttet med materiale som snø ikke
skli av eller der hallen er isolert bedre slik at snø blir liggende på taket.

Vi antar at en del haller bør utbedres for å kunne gi tilstrekkelig sikkerhet mot forventet snølast.
Utbedring av bæresystem vil være vesentlig endring etter plan- og bygningsloven § 93 bokstav a
og dermed kreves det ordinær søknad om tillatelse. Også vesentlig endring av hallens egenskaper
ellers kan være søknadspliktige.

Brannsikkerhet. Mange haller er oppført som flerbrukshaller. En rekke leverandører av slik haller
regner flerbruk som bruk til ulike idrettstyper. Mange hallbrukere synes å oppfatte flerbruk som
bruk til ulike idretter og til ulike andre aktiviteter som messer, konserter og liknende. Slik forskjel-
lig tilnærming til begrepet flerbruk medfører ofte at hallene brukes i strid med forutsetningen og
at de bl.a. på grunn av underdimensjonerte rømningsveger utgjør potensielle brannfeller. Vi ber

om at halleierne undersøker hva deres haller er forutsatt brukt til og tar skritt til utbedring der faktisk bruk ikke gir tilstrekkelige sikkerhet ved evakuering. Utbedring av brannsikkerheten kan føre til bygningsmessige endringer som er søknadspliktige på vanlig måte etter plan- og bygningsloven § 93 bokstav b. En annen løsning er at hallens bruk begrenses til det den faktisk er bygget for. Bruk i strid med forutsetningene er ulovlig bruk etter plan- og bygningsloven, selv om brannmyndigheten i enkelttilfelle kan tillate økt persontall i en bygning etter brannlovgivningen.

Når bygningsmyndigheten er kjent med dårlig sikkerhet

Når bygningsmyndigheten er kjent med dårlig sikkerhet i en eksisterende hall bør de i utgangspunktet gå i dialog med halleier for å løse saken på en smidig måte.

Dersom halleier allikevel ikke utbedrer og fortsatt bruker hallen i strid med forutsetningene, bør bygningsmyndigheten gi pålegg om retting etter pbl §113.

Nye haller og sikkerhet.

Generelt gjelder at nye byggverk skal utformes, utføres og utstyres slik at de ikke utgjør fare for personer.

Brannsikkerhet. Nye haller skal ha en planløsning og utførelse som gir tilfredsstillende brannsikkerhet for personer som oppholder seg i bygget. Rømningsveier må dimensjoneres for det største persontall som kan forekomme. Det er ikke tilstrekkelig å dimensjonere for en idrett med lite personantall når det må forventes at hallen brukes som bygdas «storstue». Dette bør bygningsmyndigheten kunne trekke frem ved forhåndskonferanse og gjøre det klart at annen bruk enn den forutsatt er ulovlig bruk. Å bygge for et lavt persontall gir bindinger for senere bruk.

Vi vil særlig be om at bygningsmyndigheten gjør klart at det finnes ulike oppfatninger av begrepet «flerbruk» og at feil «bruk» gir bindinger som nevnt.

Bærevne og snølast. En ny hall skal dimensjoneres og utformes slik at den har tilfredsstillende sikkerhet mot brudd for alle laster som kan oppstå under den forutsatte bruk. Den skal bl.a. tåle den snølast som kan forventes på stedet. NS 3491-3 «Prosjektering av konstruksjoner Dimensjonerende laster Del:3 Snølast», gir egnede anvisninger.

Store haller og kontrollplan.

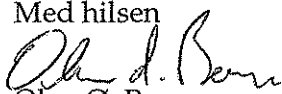
I bygninger hvor mange mennesker kan oppholde seg samtidig og hvor konsekvensen av manglende brann- eller konstruksjonssikkerhet kan bli svært alvorlig er det grunn til å kreve særskilt kontrollplan etter SAK § 29 nr.3, kontrollplan for viktige og kritiske områder. Dette bør tas opp i forhåndskonferansen og følges opp i senere byggesak.

Helt til slutt: Vi vil gjerne vite hvordan det går

For at vi skal kunne følge opp det bygningstekniske regelverket og gi departementet råd om bedre regler trenger vi å kjenne situasjonen i det bygde miljøet. Derfor ber vi om at kommunene sender oss en melding om denne oppfølging av haller fører til byggesak og hvor omfattende tiltak som blir gjennomført. Melding kan sendes

Statens bygningstekniske etat
Pb. 8742 Youngstorget
0028 Oslo
epost: be@be.no

Med hilsen

Olav Ø. Berge

Direktør

Lisbet Landfald
Senioringeniør

SAKSBEHANDLER: Lisbet Landfald